

RYTERBAND \ STĘPIEŃ
NIGHT SHADOWS

JUSTYNA RECZENIEDI SOPRANO

MATEUSZ STRZELECKI VIOLIN

MARIUSZ BARSZCZ CLARINET

ANDRZEJ ŚLĄZAK PIANO

Ministry of Science and Higher Education
Republic of Poland

Projekt w całości finansowany ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
This project was fully funded by the Minister of Science and Higher Education (Republic of Poland)

Partnerzy | Partners:

USC Thornton
School of Music
Polish Music Center

UK
Uniwersytet
Jana Kochanowskiego w Kielcach

Serdeczne podziękowania dla dyrekcji Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach
za udostępnienie sali koncertowej do nagrania
Many thanks to the management of the Ludomir Różycki State Music Schools Complex in Kielce
for providing the concert hall for the recording

© **DUX RECORDING PRODUCERS, DUX 2221, 2025**

NAGRANIE ZREALIZOWANO W SALI KONCERTOWEJ ZESPOŁU PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ MUZYCZNYCH IM. LUDOMIRA RÓŻYCKIEGO W KIELCACH 8-10 LIPCA 2025 ROKU
RECORDED AT THE CONCERT HALL OF THE LUDOMIR RÓŻYCKI STATE MUSIC SCHOOLS COMPLEX IN KIELCE, 8-12 JULY, 2025

W NAGRANIU WYKORZYSTANO FORTEPIAN STEINWAY & SONS MODEL D-274
A STEINWAY & SONS MODEL D-274 CONCERT GRAND PIANO WAS USED IN THIS RECORDING

KRZYSZTOF SZTEKMILER REŻYSERIA NAGRANIA, MONTAŻ, MASTERING | RECORDING SUPERVISION & SOUND ENGINEERING, EDITING, MASTERING

ZBIGNIEW KOZERA STROJENIE FORTEPIANU | PIANO TUNING

„PRZEZNACZENIE” | “DESTINY” – KATARZYNA ŚLIWKA, WWW.KSLIWKA.PL OBRAZ NA OKŁADCE | COVER ART

RAFAŁ DYMERSKI PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD | GRAPHIC DESIGN AND PAGE LAYOUT

MARCIN TARGOŃSKI REDAKCJA | EDITOR

DUX RECORDING PRODUCERS

2 MORSKIE OKO STREET, 02-511 WARSAW, POLAND | WWW.DUX.PL, E-MAIL: DUX@DUX.PL

RYTERBAND \ STĘPIEŃ
NIGHT SHADOWS

JUSTYNA **RECZENIEDI** SOPRAN | SOPRANO

MATEUSZ **STRZELECKI** SKRZYPCE | VIOLIN

MARIUSZ **BARSZCZ** KLARNET | CLARINET

ANDRZEJ **ŚLĄZAK** FORTEPIAN | PIANO

Roman Ryterband – pieśni i muzyka kameralna

Twórczość polskiego kompozytora Romana Ryterbanda (1914–1979) od początku aż do końca jego życia pozostaje nierozdzielnie związana z głosem ludzkim. Najwcześniejsza znana pieśń, *Gdzie Cię szukać mam*, została skomponowana przez dwudziestoletniego Ryterbanda, natomiast jego ostatni utwór wokalnie-instrumentalny, *Thanksgiving Anthem*, powstał w roku jego śmierci. Oprócz licznych pieśni solowych, chóralnych oraz dzieł oratoryjno-kantatowych, Ryterband stworzył także wiele popularnych piosenek. Marek Żebrowski wspomina, że kompozytor zaprezentował swoje kabaretowe utwory już w kwietniu 1939 roku w Klubie Inteligencji Żydowskiej w Łodzi. Niestety, niewiele z utworów powstałych w Polsce przetrwało, dlatego trudno dziś ustalić, do poezji których polskich autorów wówczas komponował.

Roman Ryterband pochodził z zamożnej rodziny żydowskiej o silnych tradycjach muzycznych. Jego wuj Jacob był pierwszym skrzypkiem Filharmonii Łódzkiej, a brat Stanisław i siostra Zofia grali na fortepianie. Tradycja żydowska była obecna w jego domu – kompozytor z pewnością uczęszczał do synagogi i szkoły żydowskiej. Choć sam nie uważał się za osobę religijną, jego znajomość muzyki żydowskiej zaowocowała wieloma utworami o tej tematyce, m.in. *Pray for the Peace of Jerusalem* (1970), a w 1960 roku opracował kilka pieśni hebrajskich na chór czterogłosowy.

Pierwszym zachowanym świadectwem zainteresowania Ryterbanda kulturą żydowską są *Three Hebrew Songs* [Trzy pieśni hebrajskie], ukończone w Łodzi na rok przed wybuchem II wojny światowej. Kompozytor sięgnął w nich po wiersze dwóch poetów hebrajskich: Chaima Nachmana Bialika (1873–1934) oraz Saula Czernichowskiego (1875–1943). Obaj, określane jako „odnowiciele poezji hebrajskiej”, należeli do pierwszych twórców, którzy zaczęli pisać również w języku jidysz, przyczyniając się do przywrócenia hebrajszczyźnie funkcji języka potocznego. Bialik pod koniec życia wyemigrował do Izraela, gdzie został uznany za wybitnego poetę. Czernichowski, z pochodzenia Ukrainiec, ostatnie lata życia spędził w Palestynie (1931–1943), zdobywając uznanie jako tłumacz literatury europejskiej na język hebrajski.

Pierwsza pieśń od słów Bialika *Natof natfa ha-dim'a* [Łza sączy się kropla po kropli] opowiada o głębokim cierpieniu emocjonalnym, samotności i tęsknocie za zrozumieniem. Podmiot liryczny jawi się jako osamotniony tułacz, pragnący podzielić się swoim bólem: „Al mishkavi emtze dim'a od echat, Machtzi ta lachem umachtzita lil'vavi” [Na postaniu znajduję jeszcze jedną łzę, połowę oddaję wam, a połowę mojemu sercu]. Jednak żali się, że: „V'eyn shyni, v'shir yachid laleyv” [Nie ma drugiego, a pieśń samotna brzmi w sercu]. Dwie kolejne pieśni, skomponowane od słów Czernichowskiego, stanowią kontrast wobec melancholijnego utworu Bialika. Krótka

pieśń *Shoshan la-Shoshana* [Lilia dla Lilii] skierowana jest do pięknej Shoshany, porównywanej do „lilii nad liliami” w mitycznym ogrodzie Mor-Began. W języku hebrajskim *shoshan* oznacza zarówno imię żeńskie, jak i lilię; gra słów stanowi główny motyw wiersza. Ostatnia pieśń *Nagila, nit'alsa ba-ahavim* [Rozradujmy się w miłosnym uniesieniu] to radosna celebracja życia i młodości, w której miłość jest siłą uwznioślającą i wyrazem życiowej energii: „Gam libi gam lib'cha k'yikod” [I moje serce, i twoje, jakby tańczyły].

Teksty *Trzech pieśni hebrajskich* tworzą emocjonalny tryptyk, ukazujący różne etapy miłości: ból samotności i niezrozumienia, zakochanie wyrażające się idealizacją ukochanej, oraz radość młodości, w której miłość jest pełna namiętności i ognia. Ryterband zestawia tonację a-moll pierwszej pieśni, pełną melancholii i zadumy, z tonacją A-dur ostatniej, w której dominuje radosny charakter i taneczne metrum. W środkowej pieśni kompozytor dokonuje świadomej archaizacji, postępując się częściowo skalą pentatoniczną bezpółtonową w partii głosu, unikając półtonów, by stworzyć nastrój sielankowy.

Fortepianowy *Nokturn es-moll*, skomponowany w 1941 roku, jest zapisem osobistych doświadczeń Romana Ryterbanda z pierwszych lat jego pobytu w Szwajcarii. Podobnie jak wielu innych uchodźców pozbawionych obywatelstwa szwajcarskiego, kompozytor był zmuszony do pracy fizycznej przy sezonowych zbiorach

na polach kantonów Ticino, Valais i Berna. Te przeżycia stały się pozamuzyczną inspiracją do stworzenia *Nokturnu*, o czym świadczy komentarz wpisany przez Ryterbanda do partytury: „Pierwsza część [Nokturnu], melancholijna i refleksyjna, charakteryzuje się powolnymi, ciężkimi akordami w lewej ręce, obrazującymi ociężałe kroki zagranicznych robotników zmierzających do pracy przed świtem. Druga część, w ostrym kontraście, jest spokojna i błoga, gdy promienie słońca rozświetlają piękno wiejskiego krajobrazu. To interludium kończy się nagle, kiedy kompozytora ogarnia przerażenie wobec destrukcyjnych wydarzeń w Polsce. Ostatnia część przywraca pierwotny, powolny pochód akordów, a *Nokturn* kończy się w nastroju rezygnacji”.

Nokturn stanowi nie tylko muzyczną refleksję nad trudnymi doświadczeniami, lecz także głęboko osobisty zapis emocji, które towarzyszyły kompozytorowi w czasie wojny i wygnania. Przebywając w Szwajcarii, pozbawiony jakichkolwiek wieści z rodzinnej Łodzi, Ryterband głęboko niepokoił się o los swoich najbliższych. Skomponowany *Nokturn* postanowił zadedykować swojemu starszemu bratu z okazji jego urodzin. Niestety, Stanisław nigdy go nie usłyszał. Cała rodzina Ryterbanda, z wyjątkiem siostry Zofii i jej syna Kazimierza, zginęła w czasie Holokaustu.

Skomponowane w 1946 roku *Trois Ballades Hébraïques* [Trzy ballady hebrajskie] na skrzypce i fortepian stały się dla kompozytora formą hołdu

dla najbliższych, utraconych podczas II wojny światowej. Aby ułatwić odbiorcy zrozumienie przesłania utworu, kompozytor dołączył do partytury rozbudowany komentarz opisujący każdą z trzech ballad.

Część pierwsza, *La Rêveur* [Marzyciel], wyraża uczucia związane ze wspomnieniem szczęśliwych chwil minionych, skonstrastowanych z brutalną rzeczywistością powojenną: „Dusza człowieka, przesiąknięta smutkiem i rezygnacją, na chwilę zatracą się w marzeniach, powracając do minionych czasów szczęścia i radości. Gdy budzi się ze snu, zderzenie z rzeczywistością okazuje się tak intensywne, że ponownie pogrąży się w stanie niepamięci i bezruchu”. *Le Maître joyeux* [Radosny nauczyciel] przedstawia postać żydowskiego nauczyciela, którego Ryterband mógł pamiętać z dzieciństwa spędzonego w Łodzi: „Jest stary i poważny; bardzo się stara, by przestraszony chłopiec powtarzał za nim litery alfabetu. Dziś siwowłoty nauczyciel jest w lepszym nastroju – szybko zapomina, gdzie jest i co robi, zaczyna śpiewać i kołysać się w rytm chasydzkiego tańca. „Ale co się dzieje?” – jego własne zachowanie wprawia go w gniew; podświadomie wraca do melodyjnej recytacji liter alfabetu, po czym gwałtownie wybiega z klasy”. *Berceuse* [Kołysanka] może być interpretowana jako wspomnienie matki kompozytora, Goldy: „Pochylając się nad łóżeczkiem, matka śpiewa kołysankę. Gdy dziecko zapada w niewinny sen, matka rozpamiętuje męczeństwo

i okrutny los swojego ludu, a jej udręczone serce łka. Krzyk modlitwy *Kol Nidre* rozdziera powieź, przywodząc na myśl surowy sąd nad naszym życiem i śmiercią. Jednak życie zwycięża i przy strach – śniące dziecko jest tak słodkie i piękne, że matka powraca do nucenia kołysanki, zaspiając przy kołysce swojego dziecka”. W każdej z ballad pobrzmiewają echa tradycyjnej muzyki żydowskiej, zarówno w charakterystycznej linii melodycznej skrzypiec, jak i w fortepianowym akompaniamencie. Aby nadać głębszy wyraz ostatniej części, Ryterband posłużył się nawet cytatem z modlitwy synagogalnej *Kol Nidre*.

Przebywając we włoskiej części Szwajcarii, a następnie studiując muzykologię pod kierunkiem wybitnego profesora Ernesta Kurtha na Uniwersytecie w Bernie, Ryterband miał okazję doskonale opanować język włoski, niemiecki, szwajcarski oraz francuski. Dodając do tego znajomość angielskiego, posługiwał się biegle aż pięcioma językami. W Bernie rozpoczął komponowanie pierwszych pieśni do tekstów poetów niemieckich i szwajcarskich. ***Fünf deutsche Lieder*** [Pięć pieśni niemieckich] to zbiór składający się z dwóch grup utworów powstałych w różnych latach. Pierwsze trzy pieśni, *Sommerbild* [Róża i motyl] do wiersza Friedricha Hebela (1813–1863), *Mondnacht* [Księżycowa noc] do Josepha von Eichendorffa (1788–1857) oraz *Konzert für Tulipan* [Koncert dla tulipana] do tekstu nieznanego poety Henriego Lintha, powstały

w 1948 roku i wykazują silne zainteresowanie kompozytora romantyczną poezją niemiecką, w której natura pełni rolę metafizycznego symbolu.

W *Sommerbild* delikatność ostatniej róży lata gaśnie, gdy nad nią przelatuje biały motyl – którego Ryterband ilustruje melizmatem w wysokim rejestrze. Symboliczna róża staje się metaforą ulotności i kruchości istnienia. Tonacja es-moll, podobnie jak w *Nokturnie es-moll*, podkreśla przemijalność życia i bliskość śmierci. W pieśni *Mondnacht*, napisanej do jednego z najśtywniejszych wierszy Eichendorffa (znanego m.in. z opracowania przez Roberta Schumanna), następuje mistyczne zjednoczenie człowieka z naturą, dusza unosi się ponad ziemię, a prawdziwy dom znajduje się poza materią, w harmonii z wszechświatem lub Bogiem. Charakter pastoralny podkreśla delikatny akompaniament fortepianu oraz idylliczna tonacja F-dur. *Konzert für Tulipan* to poetycki list miłośny do tulipana, w którym natura brzmi muzyką. Podmiot liryczny pragnie zebrać te dźwięki i ofiarować je ukochanemu kwiatowi. W wierszu pojawiają się bijące dzwony rzek, pieśni oboków, brzmienia słońca i harfowe arpeggia wiatru, które Ryterband oddaje ilustracyjnie w partii fortepianu.

Pozostałe dwie pieśni w tym cyklu powstały w 1953 roku do wierszy szwajcarskiego poety Otto Zinnikera (1898–1969), którego Ryterband mógł poznać osobiście w Bernie. Obie pieśni podejmują temat końca życia i spojrzenia na nie z perspektywy przemijania. *Ein Stäubchen fällt* [Opada

pyłek] to pogodne pożegnanie ze światem – pełne wdzięczności za przeżyte chwile i świadomości bycia pyłem i prochem. Początkowe, miarowe akordy fortepianu przywodzą na myśl ponurą pierwszą część *Nokturnu es-moll*. Choć pieśń utrzymana jest w tonacji H-dur, kończy się jasnym akordem Cis-dur, który może symbolizować pogodną akceptację śmierci. *Vereinsamt steh ich da* [Stoję samotny] ukazuje odmienne oblicze końca – rozczarowanie światem, tęsknotę za utraconym szczęściem, dzieciństwem, młodością i bliskimi, którzy odeszli. Tonacja a-moll oraz uprzejmie powtarzająca się pusta kwinta przywodzą na myśl pieśń *Der Leiermann* z *Podróży zimowej* Franciszka Schuberta, wyrażając podobne poczucie pustki, niespełnienia i samotności. *Fünf deutsche Lieder* Romana Ryterbanda świadczą o niezwykłym bogactwie jego języka melodycznego i harmonicznego, przywodzącym na myśl późne pieśni Ryszarda Straussa.

Na przełomie lat 1949–1950 Roman Ryterband skomponował swoje pierwsze *Negro Spirituals*. Zainteresowanie kompozytora muzyką i kulturą amerykańską, a także pragnienie lepszych perspektyw artystycznych, zdecydowały o opuszczeniu Szwajcarii w 1955 roku i przeprowadzce – najpierw do Kanady, następnie do Chicago (1960), a później do Palm Springs (1968). To prawdopodobnie podczas pobytu w Kanadzie, pod koniec lat 50., powstały *Two American Songs*. Możliwe, że Ryterband zainteresował się twórczością

amerykańskiego pisarza i tłumacza Lewisa Stantona Palena (1878–1960) jeszcze podczas pobytu w Bernie. Palen zmarł w Genewie w 1960 roku i mógł przez pewien czas przebywać w Bernie, co rodzi przypuszczenie, że kompozytor poznał go osobiście, a wiersze powstały specjalnie z myślą o Ryterbandzie. Tym bardziej że Palen znany jest głównie z powieści podróżniczych, a jego twórczość poetycka pozostaje słabo udokumentowana.

Obie pieśni cechuje prostsza, zwrotkowa budowa z refrenem, w przeciwieństwie do *Three Hebrew Songs* czy *Fünf deutsche Lieder*, które są przekomponowane lub posiadają formę trzyczęściową z reprzyą. W ***Two American Songs*** Ryterband stosuje ten sam materiał melodyczny w zwrotkach, czasem opracowując go wariacyjnie w partii głosu, podczas gdy akompaniament fortepianowy za każdym razem ulega zmianie, zarówno pod względem figuracji, jak i harmonii. Pierwsza pieśń *A Lullaby* [Kołysanka] to oszczędna w środkach, prosta i liryczna kołysanka. Matka tuli dziecko do snu, przywołując obrazy ludzi wracających z pola, jagniąt kładących się na łące czy ptaków wracających do gniazd, tagodnie powtarzając: „Baby must sleep” [Dziecko musi zasnąć]. Prosta, diatoniczna linia melodyczna, łatwo wpadająca w ucho, przywodzi na myśl amerykańską muzykę ludową i świadczy o etnograficznych zainteresowaniach kompozytora. Jej przeciwieństwem jest schromatyzowana, utrzymana w późnoromantycznej harmonice pieśń *Carnelian Roses*

[Róże karneolu], opowiadająca o miłości jako duchowym zachwycie. Poeta wprowadza symbole religijne – biały ołtarz, wznoszenie rąk ku Bogu, ofiarę z kwiatów – by ukazać żar emocjonalny zakochanego człowieka. Liczne powtórzenia frazy „in ecstazy” [w uniesieniu] nadają pieśni charakter miłostnego uwielbienia, bliskiego ekstatycznej modlitwie. Ryterband wielokrotnie zmienia tryb z G-dur na g-moll, wprowadza nieoczekiwane napięcia i zaskakującą harmonikę.

Two American Songs stanowią małe arcydzieła kompozytora, świadczące o jego bogatej inwencji melodycznej i harmonicznnej, a także o wyjątkowej łatwości w komponowaniu muzyki wokalne. Nagrane na płycie pieśni są jedynie fragmentem bogatej twórczości pieśniowej Romana Ryterbanda – muzyki, która z pewnością zasługuje na przypomnienie, a wiele faktów i utworów wciąż czeka na odkrycie.

Wojciech Stępień – pieśni i muzyka kameralna

A Day of A Single Man [Dzień samotnego mężczyzny] to trzyczęściowa suita, oparta na materiale muzycznym z mojej opery kameralnej *A Single Man* [Samotny mężczyzna] (2023–2024), skomponowanej do libretta Amandy Hollander na podstawie powieści brytyjsko-amerykańskiego pisarza Christophera Isherwooda (1904–1986).

Akcja powieści ukazuje jeden dzień z życia George'a – profesora literatury brytyjskiej na kalifornijskim uniwersytecie – jego zmagania z samotnością i kryzysem wieku średniego po śmierci partnera, Jima. Każda z części suity przedstawia jeden z kalifornijskich krajobrazów opisanych w powieści i stanowi odpowiednik trzech interludów z opery *A Single Man*.

Morning in Santa Monica Canyon [Poranek w Kanionie Santa Monica] – część pierwsza obrazuje początek powieści, gdy George budzi się w swoim domu nad brzegiem oceanu. Szare niebo nad Pacyfikiem, wysokie nieruchome palmy i oleandry ociekające poranną rosą odzwierciedlają jego poczucie samotności oraz świadomość bolesnej straty – ukochany Jim nie żyje.

Driving at 10 Freeway [Jazda autostradą 10] – George jedzie samochodem z Santa Monica na uniwersytet w Los Angeles. Z powodu korków raz po raz zwalnia. Włącza radio i słucha romantycznej piosenki. Zatrzymuje samochód i przenosi się myślami do szczęśliwych chwil z Jimem. Piosenka narasta, aż nagle ktoś trąbi i George wyłącza radio. Z przerażeniem uświadamia sobie, że przeszłości nie da się wskrzesić. Włącza się z powrotem do ruchu na autostradzie i parkuje na terenie uniwersytetu.

Sunset at Mulholland Drive [Zachód słońca na Mulholland Drive] – George stoi na krętej, górzystej drodze, z której roztacza się przepiękny widok na Los Angeles. Gasną ostatnie promienie

zachodzącego słońca, a miasto zaczyna rozświetlać się nocnymi światłami. George zapala papierosa i uświadamia sobie, że kolejny wieczór spędzi samotnie.

Pierwsza część suity stanowi pierwotną uwersturę do opery *A Single Man*, która została ostatecznie wycofana podczas pracy nad partyturą. Druga część to przekomponowane *Interludium I*, a trzecia stanowi rozbudowaną wersję *Interludium III*. Utwór został skomponowany na klarnet, altówkę i fortepian na kilka miesięcy przed ukończeniem opery (2024) i miał swoje prawykonanie podczas XXX Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz w Busku-Zdroju w 2024 roku. Wersja fortepianowa powstała kilka miesięcy później i została zadedykowana Andrzejowi Ślęzakowi.

Wind Whines [Wiatr wyje] to cykl trzech pieśni skomponowanych w 2021 roku do wierszy z tomu *Pomes Penyeach* [Jabtuszka po pensie] Jamesa Joyce'a (1882–1941). Wiersze te, napisane przez Joyce'a w Trieście tuż przed wybuchem I wojny światowej, odzwierciedlają katastroficzny charakter epoki. Pierwsza pieśń *On the Beach at Fontana* [Na plaży w Fontana] ukazuje przerażający huk morza, nadciągającej, fatalistycznej siły, której nie sposób zatrzymać. Ten obraz zostaje skontrastowany z delikatnością uczucia podmiotu lirycznego wobec tajemniczego młodzieńca (w oryginale: syna poety). Końcowe wyznanie „ache of love” [ból miłości] wyraża niemożność ochrony bliskich przed nieuchronnym losem. Druga pieśń *Watching*

the Needleboats at San Sabba [Patrząc na ostrodziobę łodzie w San Sabba] traktuje o przemijaniu uczuć skierowanych do osób, które naprawdę kochamy. Nostalgiczne „No more, return no more!” [Nigdy więcej, nie powrócą!] staje się refrenem utraty i nieodwracalności. Ostatnia pieśń *She Weeps over Ragoon* [Jej łzy nad Ragoon] przedstawia upiorny obraz irlandzkiego cmentarza Ragoon, gdzie, w świetle księżyca i padającym deszczu, zakochana para przemierza alejki. Kobieta pokazuje mężczyźnie grób swojego poprzedniego kochanka i wyznaje, że ich los będzie podobny: „Under the moongrey nettles, the black mould / And muttering rain” [Pod srebrzystymi pokrzywami księżyca, czarną pleśnią / I szemrzącym deszczem]. Wymowa całego cyklu *Wind Whines* jest katastroficzną, śmiercią i nieuchronnością tego, co przynosi życie, wystawiają nasze uczucia i relacje na pastwę losu.

Po półscenicznym prawykonaniu opery *A Single Man* 27 kwietnia 2025 roku w Wilshire Ebell Theatre w Los Angeles, zdecydowałem się zaaranżować i rozbudować kolejne trzy instrumentalne interludia w formie suit **Night Shadows** [Nocne cienie] na klarnet basowy i fortepian. Pierwszą inspiracją dla tytułowych „shadows” [cieni] był fragment libretta Amandy Hollander do *Interludium II* (który w *Night Shadows* stanowi rozbudowaną trzecią część). W scenie tej George, główny bohater opery, widzi na szpitalnym parkingu swój cień wydłużający się przed nim. Przez parking

przechodzi mężczyzna, który rzuca drugi cień, zapala papierosa, a George przesuwa się tak, by oba cienie się nałożyły. Mężczyzna kończy palić i odchodzi, pozostawiając George’a samotnego ze swoim cieniem. Drugą inspiracją były zdjęcia przerażających cieni ofiar bomb atomowych zrzuconych na Japonię, cieni, które pozostały na ścianach budynków, mimo że ciała ludzi wyparowały w trakcie eksplozji. Z kolei tytułowa „night” [noc] odnosi się do fragmentu arii George’a z ostatniej sceny opery, w której mowa o falach obmywających wszystko, przynoszących noc i ciemność. Tytuł *Night Shadows* [Nocne cienie] można interpretować na wiele sposobów: jako cienie tych, którzy odeszli, a których obecność wciąż odczuwamy; jako wydarzenia, które odcisnęły trwałe ślady na naszym życiu i powracają w snach lub retrospekcjach; czy cienie naszej osobowości, wyparte uczucia, obsesje, których nie akceptujemy, a których chcielibyśmy się pozbyć. *Night Shadows* można też rozumieć dosłownie jako „cienie” interludium z opery *A Single Man*, pozostałości po nich, które zostały przekształcone w nową formę. Utwór został zadedykowany Mariuszowi Barszczowi i miał swoje prawykonanie podczas XXXI Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz w Busku-Zdroju w 2025 roku.

Wojciech Stępień

Roman Ryterband – Songs and Chamber Music

The work of Polish composer Roman Ryterband (1914–1979) remained inextricably linked with the human voice from the very beginning of his life to its end. His earliest known song, *Gdzie Cię szukać mam* [Where Shall I Find You?], was composed when Ryterband was twenty, and his last vocal-instrumental work, *Thanksgiving Anthem*, was written in the year of his death. In addition to numerous solo songs, choral works, and oratorio-cantata pieces, Ryterband also created many popular tunes. Marek Żebrowski recalls that the composer presented his cabaret songs as early as April 1939 at the Jewish Intelligentsia Club in Łódź. Unfortunately, few of the works written in Poland survived, so today it is difficult to determine which Polish poets' texts he set to music at that time.

Roman Ryterband was born into a wealthy Jewish family with strong musical traditions. His uncle Jacob was the concertmaster of the Łódź Philharmonic, and his brother Stanisław and sister Zofia played the piano. Jewish tradition was present in their home, the young composer certainly attended synagogue and Jewish school. Although he did not consider himself a religious person, his familiarity with Jewish music yielded many works on Jewish themes, including *Pray for the Peace of Jerusalem* (1970), and in 1960 he arranged several Hebrew songs for four-part choir.

The first preserved evidence of Ryterband's interest in Jewish culture is *Three Hebrew Songs*, completed in Łódź one year before the outbreak of World War II. In these songs, the composer set to music poems by two Hebrew poets: Chaim [Hayim] Nachman Bialik (1873–1934) and Saul Tchernichovsky (1875–1943). Both of these writers, described as “renovators of Hebrew poetry,” were among the first to also write in Yiddish, helping restore Hebrew as a colloquial language. Bialik emigrated to Israel at the end of his life, where he was recognized as an outstanding poet. Tchernichovsky, Ukrainian by origin, spent the last years of his life in Palestine (1931–1943), earning acclaim as a translator of European literature into Hebrew. The first song, to Bialik's poem *Natof natfa ha-dim'a* [A lonely tear softly fell], speaks of deep emotional suffering, loneliness, and longing for understanding. The lyric subject appears as a solitary wanderer who wants to share his pain: “Al mishkavi emtze dim'a od echat, machtzi ta lachem umachtzita lil'vavi” [Upon my couch, to wring out one more tear, Half of it for you and half of it for my heart]. Yet he laments: “V'eyn sheni, v'shir yachid laleyv” [And none beside, just one song, one heart]. The two subsequent songs, set to Tchernichovsky's words, contrast with Bialik's melancholy piece. The brief song *Shoshan la-Shoshana* (originally *A Lily for Lily*, translated by composer as *A Rose for Ros'linda*) is addressed to a beautiful Shoshana, who is compared to “a lily

above lilies” in the mythical garden of Mor-Began. In Hebrew, *shoshan* means both a woman’s name and a lily, this wordplay is the poem’s central motif. The final song, *Nagila, nit’alsa ba-ahavim* [Come gladly, with delight in our love], is a joyful celebration of life and youth, in which love is an elevating force and an expression of vital energy: “Gam libi gam lib’cha k’yikod” [With my heart and your heart, both aflame].

The texts of the *Three Hebrew Songs* form an emotional triptych, depicting different stages of love: the pain of loneliness and lack of understanding; falling in love, expressed by the idealization of the beloved; and the joy of youth, in which love is full of passion and fire. Ryterband contrasts the key of A minor in the first song, full of melancholy and reflection, with the key of A major in the last, which is dominated by a joyful character and a dance-like meter. In the middle song, the composer deliberately employs an archaic effect by using a pentatonic scale without semitones in the vocal line, avoiding half-tones to create an idyllic, pastoral mood.

The piano ***Nocturne in E flat minor***, composed in 1941, is a record of Roman Ryterband’s personal experiences during his first years in Switzerland. Like many other refugees who lacked Swiss citizenship, the composer was forced to do physical labor during seasonal harvests in the fields of the Ticino, Valais, and Bern cantons. These experiences became an extra-musical inspiration for the

Nocturne, as evidenced by a commentary Ryterband inscribed on the score: “The first [section], melancholy and reflective, is characterized by slow, plodding chords in the left hand, depicting the heavy steps of the foreign laborers on their way to work in the pre-dawn darkness. The second section, in sharp contrast, is serene and blissful, as the sunlight illuminates the beauty of the countryside. This interlude ends abruptly as the composer is overcome by the horror of the destructive events in Poland. The final section brings back the original slow chordal procession, and the *Nocturne* ends in a mood of resignation.”

The *Nocturne* is not only a musical reflection on difficult experiences, but also a deeply personal record of the emotions that accompanied the composer during the war and exile. While in Switzerland, cut off from any news of his hometown of Łódź, Ryterband grew deeply anxious about the fate of his loved ones. He decided to dedicate the completed *Nocturne* to his older brother on the occasion of his birthday. Unfortunately, Stanisław never heard it. The entire Ryterband family, except for his sister Zofia and her son Kazimierz, perished during the Holocaust.

Composed in 1946, ***Trois Ballades Hébraïques*** [Three Hebrew Ballads] for violin and piano became a form of homage by the composer to his closest family members lost during World War II. To help the listener understand the work’s message, Ryterband attached an extensive

commentary to the score describing each of the three ballads. *La Rêveur* [The Dreamer] expresses emotions tied to the memory of past happy moments, contrasted with the harsh reality of the post-war period: “A man’s soul, soaked with sadness and resignation, is lost in dreams for a moment, returning to bygone times of happiness and joy. When it wakes up from the dream, the collision with reality becomes so intense that it falls back into a state of oblivion and stillness.” *Le Maître joyeux* [The Joyful Teacher] presents the figure of a Jewish teacher whom Ryterband may have remembered from his childhood spent in Łódź: “He is old and serious; he tries very hard to get a scared boy to repeat the letters of the alphabet after him. Today, the grey-haired master is in a better mood; he quickly forgets where he is and what he is doing, begins to sing and sway to the rhythm of a Hasidic dance. „But what is the matter?” – His own behavior makes him angry; he subconsciously returns to the melodious recitation of the letters of the alphabet, rapidly running out of the classroom.” *Berceuse* [Lullaby] may be interpreted as a remembrance of the composer’s mother, Golda: “As she bends over the crib, the mother sings a lullaby. When the child falls into an innocent sleep, the mother reflects on the martyrdom and cruel fate of her people, her tormented heart weeping. The cry of the *Kol Nidre* prayer rends the air, bringing to mind a severe judgment on our life and death. Life, however, conquers

tears and fear, the dreaming child is so cute and beautiful, and the mother returns to humming the lullaby, falling asleep at her child’s cradle.” In each of these ballads, echoes of traditional Jewish music can be heard, both in the distinctive melodic line of the violin and in the piano accompaniment. To give deeper expression to the final part, Ryterband even uses a quotation from the synagogue prayer *Kol Nidre* in the *Berceuse*.

Living in the Italian part of Switzerland and later studying musicology under the eminent professor Ernst Kurth at the University of Bern, Ryterband had the opportunity to master Italian, German, Swiss German, and French. Adding his knowledge of English to that, he was fluent in five languages. It was in Bern that he began composing his first songs to texts by German and Swiss poets. ***Fünf deutsche Lieder*** [Five German Songs] is a collection consisting of two groups of songs composed in different years. The first three songs – *Sommerbild* [Rose and Butterfly] to a poem by Friedrich Hebbel (1813–1863), *Mondnacht* [Moonlit Night] to a poem by Joseph von Eichendorff (1788–1857), and *Konzert für Tulipan* [Concert for Tulip] to a text by an unknown poet, Henri Linth – were written in 1948 and demonstrate the composer’s strong interest in German Romantic poetry, in which nature serves as a metaphysical symbol.

In *Sommerbild*, the delicacy of the last rose of summer fades as a white butterfly flies over it, an

image Ryterband illustrates with a high-register melisma in the voice. The symbolic rose becomes a metaphor for the transience and fragility of existence. The key of E flat minor, as in the Nocturne in E flat minor, underscores life's ephemerality and the proximity of death. In the song *Mondnacht*, set to one of Eichendorff's most famous poems (known from Robert Schumann's musical setting), a mystical union of man and nature occurs: the soul rises above the earth, and one's true home lies beyond the material world, in harmony with the universe or God. This pastoral character is reinforced by a gentle piano accompaniment and the idyllic key of F major. *Konzert für Tulipan* is a poetic love letter to a tulip, in which nature itself resounds with music. The lyrical subject wishes to gather these myriad sounds and offer them to the beloved flower. The poem features tolling bells of rivers, songs of the clouds, sounds of the sun, and harp-like arpeggios of the wind – all of which Ryterband depicts illustratively in the piano part.

The remaining two songs in this cycle were written in 1953 to poems by Swiss poet Otto Ziniker (1898–1969), whom Ryterband may have met in Bern. Both songs address the end of life and view it from the perspective of transience. *Ein Stübchen fällt* [A Speck Falls] is a serene farewell to the world, full of gratitude for the moments lived and awareness of being nothing but dust and ashes. The steady opening piano chords recall the somber first part of the Nocturne in E flat

minor. Although the song is in the key of B major, it ends with a bright C sharp major chord, which may symbolize a peaceful acceptance of death. *Vereinsamt steh ich da* [I Stand Alone] reveals a different face of life's end, disappointment with the world and longing for lost happiness, childhood, youth, and the loved ones who have gone. The key of A minor and a persistently repeated open fifth in the accompaniment evoke the song *Der Leiermann* from Franz Schubert's *Winterreise*, expressing a similar sense of emptiness, disillusionment, and solitude. Ryterband's *Fünf deutsche Lieder* displays the remarkable richness of his melodic and harmonic language, reminiscent of the late songs of Richard Strauss.

Around 1949–1950, Roman Ryterband composed his first *Negro Spirituals*. His interest in American music and culture, as well as the desire for better artistic prospects, led him to leave Switzerland in 1955 and move, first to Canada, then to Chicago (1960), and later to Palm Springs (1968). It was likely during his stay in Canada in the late 1950s that *Two American Songs* was written. It is possible that Ryterband became interested in the work of American writer and translator Lewis Stanton Palen (1878–1960) while still in Bern. Palen died in Geneva in 1960 and may have spent some time in Bern, which suggests that the composer met him in person and that Palen's poems were written especially with Ryterband in mind. This is all the more plausible given that Palen is known

primarily for travel novels, and his poetic output remains poorly documented.

Both songs in *Two American Songs* are characterized by a simple, strophic structure with a refrain, in contrast to *Three Hebrew Songs* or *Fünf deutsche Lieder*, which are through-composed or have a ternary form with a reprise. In *Two American Songs*, Ryterband uses the same melodic material for each verse (occasionally varying it in the vocal line), while the piano accompaniment changes each time in its figuration and harmony. The first song, *A Lullaby*, is a modest, simple, and lyrical cradle song. A mother cradles her child to sleep, invoking images of people returning from the fields, lambs settling in the meadow, and birds flying back to their nests, gently repeating: “Baby must sleep.” The simple, diatonic melodic line, easy to remember and sing, harkens to American folk music and reflects the composer’s ethnographic interests. In contrast, the second song, *Carnelian Roses*, is chromatic and steeped in late-Romantic harmony, presenting love as a kind of spiritual rapture. The poet introduces religious symbols, a white altar, hands raised to God, an offering of flowers, to convey the emotional fervor of a person in love. Numerous repetitions of the phrase “in ecstasy” give the song the character of adoring devotion, akin to an ecstatic prayer. Ryterband repeatedly shifts the mode from G major to G minor, introducing unexpected tensions and surprising harmonies.

Two American Songs are small masterpieces that showcase the composer’s rich melodic and harmonic invention, as well as his exceptional ease in writing vocal music. The songs recorded on the album are only a fragment of Roman Ryterband’s rich song oeuvre, music that certainly deserves to be remembered, and many facts and works are still waiting to be discovered.

Wojciech Stępień – Songs and Chamber Music

A Day of A Single Man is a three-part suite based on musical material from my chamber opera *A Single Man* (2023–2024), composed to a libretto by Amanda Hollander and based on the novel by British-American writer Christopher Isherwood (1904–1986). The novel’s story depicts one day in the life of George, a professor of British literature at a California university, and his struggle with loneliness and a midlife crisis after the death of his partner, Jim. Each part of the suite depicts one of the California landscapes described in the novel and corresponds to the three interludes from the opera *A Single Man*.

Morning in Santa Monica Canyon – first movement illustrates the beginning of the story, as George wakes up in his house on the ocean shore. The gray sky over the Pacific, the tall motionless palm trees, and oleanders dripping with morning

dew reflect his sense of loneliness and the awareness of a painful loss his beloved Jim is dead.

Driving on the 10 Freeway – George drives from Santa Monica to the university in Los Angeles. Due to heavy traffic, he repeatedly has to slow down. He turns on the radio and hears a romantic song. He stops the car and in his mind drifts back to happy moments with Jim. The song swells until suddenly a car horn jolts him and George turns off the radio. With horror, he realizes that the past cannot be resurrected. He merges back into the freeway traffic and parks on the university campus.

Sunset at Mulholland Drive – George stands on a winding, mountainous road with a beautiful view of Los Angeles spread out below. The last rays of the setting sun are fading, and the city begins to glow with its night lights. George lights a cigarette and realizes that he will spend yet another evening alone.

The first part of the suite was originally the overture to the opera *A Single Man*, but it was ultimately cut during the preparation of the final score. The second part is a recomposed version of Interlude I, and the third is an expanded version of Interlude III. This suite for clarinet, viola, and piano was completed a few months before I finished the opera (2024) and had its premiere at the 30th Krystyna Jamroz International Music Festival in Busko-Zdrój in 2024. The piano version was created a few months later and was dedicated to Andrzej Ślązak.

Wind Whines is a cycle of three songs composed in 2021 to poems from James Joyce's (1882–1941) collection *Pomes Penyeach*. These poems, written by Joyce in Trieste just before the outbreak of World War I, reflect the catastrophic character of the era. The first song, *On the Beach at Fontana*, portrays the terrifying roar of the sea, an advancing, fateful force that cannot be stopped. This image is contrasted with the tenderness of the feeling the lyric subject has for a mysterious young man (who in the original poem is the poet's son). The final confession of an "ache of love" expresses the inability to protect loved ones from an inevitable fate. The second song, *Watching the Needleboats at San Sabba*, deals with the fading of feelings toward those we truly love. The nostalgic cry "No more, return no more!" becomes a refrain of loss and irreversibility. The last song, *She Weeps over Ragoon*, presents a ghostly image of the Irish cemetery at Ragoon, where, in the moonlight and drizzling rain, a pair of lovers walks among the graves. The woman shows the man the grave of her previous lover and confides that their fate will be the same: "Under the moongrey nettles, the black mould / And muttering rain." The overall tone of the *Wind Whines* cycle is grim: death and the inevitability of what life brings leave our feelings and relationships at the mercy of fate.

After the semi-staged premiere of the opera *A Single Man* on April 27, 2025 at the Wilshire

Ebell Theatre in Los Angeles, I decided to arrange and expand three more instrumental interludes from the opera into a suite for bass clarinet and piano, ***Night Shadows***. The first inspiration for the titular “shadows” was a fragment of Amanda Hollander’s libretto for Interlude II (which became the expanded third movement of *Night Shadows*). In this scene, George, the main character of the opera, sees his shadow stretching out in front of him in a hospital parking lot. A man passes through the parking lot, casting a second shadow, and lights a cigarette. George shifts his position so that the two shadows overlap. The man finishes smoking and walks away, leaving George alone with his own shadow. The second inspiration came from photographs of the horrifying shadows of the victims of the atomic bombs dropped on Japan, shadows that remained on the walls of buildings even though the people’s bodies vaporized in the blast. The titular “night,” in turn, refers to a fragment of George’s aria from the last scene of the opera, which speaks of waves washing over everything, bringing night and darkness. The title *Night Shadows* can be interpreted in many ways: as the shadows of those who have departed, whose presence we still feel; as events that have left a lasting mark on our lives and return in dreams or flashbacks; or as the shadows of our own personality, repressed feelings and obsessions that we do not accept and wish to eliminate. *Night Shadows* can also be understood literally as

the “shadows” of the interludes from the opera *A Single Man*, remnants of those interludes that have been transformed into a new form. This suite was dedicated to Mariusz Barszcz and had its premiere at the 31st Krystyna Jamroz International Music Festival in Busko-Zdrój in 2025.

Wojciech Stępień

1-3 ROMAN RYTERBAND

Three Hebrew Songs / Trzy pieśni hebrajskie

1 Natof Natfa Ha-Dim'a

Łza sączy się kropla po kropli
A Lonely Tear Softly Fell

(słowa / lyrics by Chaim Nachman Bialik)

Natof natfa ha-dim'a
Vayi pol kavor vayakena,
tzina hikta l'vavi: od achat m'at
v'dim'ati eynena.

Uv'choser kol eyleych,
V'tzarli m'od hi dalala
v'af leyv areyl echad lo nak'va
af lo miktzat sheyna Gazala

V'ana o'lich et oni'yi,
Va'a ni ana va?
Al mishkavi emtze dim'a od echat,
Machtzi ta lachem umachtzita lil'vavi.

V'ha' or eychar lavo
v'rafe ha'or miha chyoy teyni;
shemesh achat bamarom
v'shir yachid laleyv,
v'eyn shyni, v'shir yachid laleyv
v'eyn sheyni, v'eyn sheyni.

2 Shoshan La-Shoshana

Lilia dla Lilii / A Lily for Lily

(słowa / lyrics by Saul Tchernichovski)

Mikol pirchei mor-began nafshi la-Shoshana,
u-mi'ni kol almot chen — ahavtich, Shoshana!
Yom va-yom be-chibakech or eitzeli ha-gana,
mi-kol perachei mile'ei tal —
Shoshan la-Shoshana!

3 Nagila, Nit'alsa Ba-Ahavim

Rozradujmy się w miłosnym uniesieniu
Come Gladly, with Delight in Our Love

(słowa / lyrics by Saul Tchernichovski)

Nagila, nit'alsa ba-ahavim,
nariyah, n'zamrenah, dod!
Kol od lo heyi'vu he'avim,
shameinu me'ulafim chein-hod;
kol od gam panenu la-havim,
gam libi gam lib'cha k'yikod;
tor no'ar, tor sason nitzavim —
ad hem lo hirchiku lin-dod;

od lo natu, od lo natu tzillei aravim,
od lo natu tzillei aravim —

kol od chayim nish'af, nechmad,
kol od chayim nish'af, nechmad,
nish'af, nechmad — nagila,
nit'alsa ba-ahavim!

Nagila, nagila, nit'alsa, nit'alsa,
nit'alsa ba-ahavim!

8-12 ROMAN RYTERBAND

Fünf deutsche Lieder / Pięć pieśni niemieckich / Five German Songs

8 Sommerbild

Róża i motyl / Rose and Butterfly

(słowa / lyrics by Friedrich Hebbel)

Ich sah des Sommers letzte Rose stehn,
Sie war, als ob sie bluten könne, rot;
Da sprach ich schauernd im Vorübergehn:
So weit im Leben, ist zu nah am Tod!

Es regte sich kein Hauch am heißen Tag,
Nur leise strich ein weißer Schmetterling;
Doch, ob auch kaum die Luft sein Flügelschlag
Bewegte, sie empfand es und verging.

9 Mondnacht

Księżycowa noc / Moonlit Night

(słowa / lyrics by Joseph von Eichendorff)

Es war, als hätt' der Himmel
die Erde still geküsst,
dass sie im Blütenschimmer
von ihm nun träumen müsst'.

Die Luft ging durch die Felder,
die Ähren wogten sacht,
es rauschten leis die Wälder,
so sternklar war die Nacht.

Und meine Seele spannte
weit ihre Flügel aus,
flog durch die stillen Lande,
als flöge sie nach Haus.

10 Ein Stäubchen fällt
Opada pytek / A Speck Falls

(słowa / lyrics by Otto Zinniker)

Lebwohl, du bunte Welt;
ich bin am Ziel.
Was mir einst sehr gefiel,
ist tief entstellt.

Ich strebte nie nach Lob
und hohem Flug;
mir war ein Traum genug,
der Schönes wob.

Ich geh' im Frieden hin.
Ein Stäubchen fällt.
Nimm meinen Dank, o Welt,
und lass mich ziehn.

11 Vereinsamt steh ich da
Stoję samotny / I Stand Alone

(słowa / lyrics by Otto Zinniker)

Vereinsamt steh ich da.
Die Welt ist leer.
Was einst an Glück geschah,
geschieht nicht mehr.

Ich möcht' noch einmal ganz
im Lichte geh'n

und allen Jugendglanz
von innen seh'n.

Ich möcht' noch einmal so,
wie einst als Kind,
den Menschen rufen froh,
die nicht mehr sind.

Ich möcht' von deinem Arm —
in Frost und Pein —
noch einmal wohl und warm
geborgen sein.

Das Leben flieht dahin
wie Windeswehn;
noch eben war's Beginn,
schon ist's Vergeh'n.

Vereinsamt steh ich da.
Die Welt ist leer.
Was einst an Glück geschah,
geschieht nicht mehr.

12 Konzert für Tulipan

Koncert dla tulipana / Concert for Tulip

(słowa / lyrics by Henri Linth)

Hörst du, kleine Sommerblume,
wie ich für dich Töne sammle,
herzrot helle, aus den fernsten Liebeskammern
meiner Träume?

Hörst du, wie ich nächtlich streife
nach des Mondes Silberstimme,
nach der Flüsse blauen Glocken,

morgens nach der Wolken Weisen,
mittags nach dem Klang der Sonne,
abends nach den schattendunklen, laubgeegigten
Wind-Arpeggien —
alle, alle mitzubringen

Wie in Hörben seltne Vögel,
und sie leise loszubinden,
wenn du vor dem Schlafen —
noch einmal, wie eine Blume —
fern zu mir herüberblühst,
fern zu mir herüberblühst.

13–14 ROMAN RYTERBAND

Two American Songs / Dwie pieśni amerykańskie

13 A Lullaby / Kotysanka

(słowa / lyrics by Lewis S. Palen)

The sun his moss pillow has found 'neath the hill—
Baby must sleep, Baby must sleep.
The lambs in the field have lain down and are still—
Baby must sleep, must sleep.

The birds in the wood have returned to their nest,
And homeward the farmer has come for his rest;
Our playtime is good, but the night time is best,
When Baby can sleep and dream,
When Baby can sleep and dream.

Way out in the land where the Dream Gardens lie,
With roses and castles and soap-bubble sky
And dollies and dishes and building blocks high,
My Baby in dreams can roam—
My Baby in dreams shall roam.

But morning will break as it always has done,
And work time and playtime must both be begun,
And Baby by then all her rest must have won,
So Baby must sleep, sleep tight;
Now Baby must sleep, good night—
My Baby must sleep, good night.

14 Carnelian Roses / Róże karneolu

(słowa / lyrics by Lewis S. Palen)

Deep hued carnelian roses rare,
Oblation on thine altars white—
In youth's rich joy I place them there,
And standing, arms upris'd, the rite

Of love I chant till stars break through—
In ecstasy, in ecstasy.

Whenever thou see'st setting sun
Or youth's bright crimson on a cheek
Or autumn's hues to riot run,
Remember through each shade I speak
To thee in ardent passion true—
In ecstasy, in ecstasy.
Ecstasy, in ecstasy.

Ecstasy, in ecstasy.

18–20 WOJCIECH STĘPIEŃ

Wind Whines / Wiatr wyje

(słowa / lyrics by James Joyce)

**18 On the Beach at Fontana
Na plaży w Fontana**

Wind whines and whines the shingle,
The crazy pierstakes groan;
A senile sea numbers each single
Slimesilvered stone.

From whining wind and colder
Grey sea I wrap him warm
And touch his trembling fineboned shoulder
And boyish arm.

Around us fear, descending
Darkness of fear above
And in my heart how deep unending
Ache of love!

**19 Watching the Needleboats at San Sabba
Patrząc na ostrodziobe todzie w San Sabba**

I heard their young hearts crying
Loveward above the glancing oar
And heard the prairie grasses sighing:
No more, return no more!

O hearts, O sighing grasses,
Vainly your loveblown bannerets mourn!
No more will the wild wind that passes
Return, no more return.

20 She Weeps over Ragoon
Jej ły nad Ragoon

Rain on Ragoon falls softly, softly falling,
Where my dark lover lies.
Sad is his voice that calls me, sadly calling,
At grey moonrise.

Love, hear thou
How soft, how sad his voice is ever calling,
Ever unanswered, and the dark rain falling,
Then as now.

Dark too our hearts, O love, shall lie and cold
As his sad heart has lain
Under the moongrey nettles, the black mould
And muttering rain.

ROMAN RYTERBAND

Roman Ryterband urodził się 2 sierpnia 1914 roku w Łodzi, w zamożnej rodzinie o tradycjach prawniczych i muzycznych. Studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim oraz grę na fortepianie w Akademii Muzycznej w Łodzi. Już jako dwunastolatek komponował pierwsze utwory, a zachęta ze strony Aleksandra Głazunowa

skłoniła go do obranej ostatecznie drogi artystycznej – w połowie lat 30. występował jako pianista i kompozytor w Łodzi i Warszawie.

Podczas podróży koncertowej po Europie Zachodniej, tuż przed wybuchem II wojny światowej, Ryterband znalazł schronienie w Szwajcarii, gdzie – podobnie jak wielu internowanych cudzoziemców – pracował fizycznie. Ukończył równocześnie doktorat z muzykologii na Uniwersytecie w Bernie, oddając się pasji poznawania języków i kultur oraz prowadząc szerokie badania nad tradycjami muzyki ludowej m.in. słowiańskiej, szwajcarskiej, włoskiej, brazylijskiej, indyjskiej i afroamerykańskiej. Inspiracje te zaowocowały licznymi dziełami opartymi na idiomach ludowych, a także wieloletnią działalnością wykładową i publicystyczną poświęconą muzyce tradycyjnej.

W 1950 roku poślubił urodzoną we Włoszech Clarissę de Lazzari i pozostał w Bernie, gdzie działał jako pianista, kompozytor, dyrygent i wykładowca, zdobywając uznanie m.in. Ernesta Ansermeta i Artura Rubinsteina. Tam urodziły się jego dwie córki – Astrid i Diana – lecz w połowie lat 50. Ryterband skierował się ku Ameryce Północnej. Przeniósł się z rodziną do Montrealu, gdzie objął stanowisko dyrektora muzycznego klasycznej rozgłośni radiowej CKVL. Tak jak wcześniej w Europie, mocno zaangażował się w życie muzyczne: organizował koncerty, występował jako pianista i dyrygent, komponował utwory o charakterze zarówno klasycznym, jak i popularnym, wykładał

na Uniwersytecie McGilla oraz założył własną orkiestrę kameralną.

W 1960 roku Ryterband przeprowadził się do Chicago, obejmując posadę wykładowcy w Chicago Conservatory College. Nadal aktywny jako kompozytor i dyrygent, prowadził m.in. Chicago Symphony Orchestra, występował na koncertach i konferencjach chicagowskiego oddziału Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej (ISCM) oraz organizował liczne wydarzenia dla miejscowej Polonii. W uznaniu jego wkładu w kulturę miasta, w 1965 roku przyznano mu nagrodę Chicago City Council Outstanding New Citizen of the Year.

Z pragnienia nowych wyzwań Ryterband przeniósł się w 1967 roku wraz z rodziną do Palm Springs w Kalifornii, gdzie spędził ostatnie dwa naście lat życia. Komponował i występował na lokalnych estradach, wykładał na California State University w Los Angeles, przewodniczył stowarzyszeniu Piano Teachers of the Desert oraz pełnił funkcję dyrektora muzycznego w Presbyterian Community Church of Palm Desert i Temple Sinai of the Desert w Cathedral City. Założył także doroczny Palm Springs Festival of Music and Art, sprowadzając do miasta liczne spektakle operowe, baletowe i koncerty symfoniczne. Zmarł na skutek choroby nowotworowej 17 listopada 1979 roku w Palm Springs.

Ponad czterdzieści lat po jego śmierci muzyka Romana Ryterbanda pozostaje wciąż stosunkowo

mało znana – zwłaszcza w Polsce, być może dlatego, że większość swego twórczego życia spędził poza krajem. Jego język muzyczny stanowi twórczą syntezę modernizmu przelotu XIX i XX wieku (bliskiego Debussy'emu czy Brittenowi) z wyrazistym wątkiem folklorystycznym, jak u Bartóka, Coplanda czy Kodály'a. Choć debiutował w Polsce pod koniec lat 30. kilkoma krótkimi utworami fortepianowymi i pieśniami, jego dojrzałość kompozytorska w pełni rozwinęła się podczas wojennych lat w Szwajcarii. Powstały tam obszerne cykle fortepianowe (*24 Variations on a Folk Song, Suite Polonoise, Three Preludes*), a także liczne utwory solowe i kameralne na harfę (*Two Images, Sonata for Harp and Two Flutes, Sonata breve, Trois Ballades hébraïques*), jak również dzieła wokalne, kantaty chóralskie i kompozycje na saksofon z fortepianem.

Choć jego katalog zdominowany jest przez muzykę kameralną – często na nieoczywiste zestawy instrumentów – stworzył także kilka większych utworów orkiestrowych: *Jubilate Deo* na solistów, orkiestrę, organy oraz chóry męskie i chłopięce (1949), poematy symfoniczne *Vida Heroica* (1953) i *Russian Rhapsody* (1962), a także muzykę baletową *Tableaux of Laguna* (1976) i *Heracles and the Argonauts* (1978). Istotne miejsce zajmują również utwory inspirowane muzyką religijną i ludową: *Three Hebrew Songs* na głos i fortepian (1938), *Song of the Slavonic Plains* na skrzypce i fortepian (1944), *Rhapsodia helvetica*

na puzon i fortepian (1948), stylizacje afroamerykańskich spirituals (*The Gospel's Mah Religion, Yo' Serbant, So Sing-So Play, Trusty Jim*) oraz liczne opracowania psalmów (*Pray for the Peace of Jerusalem, Raise Your Heads, O Gates*) i tekstów tradycyjnych w językach hebrajskim, polskim, francuskim i niemieckim.

Laureat wielu nagród – m.in. pierwszej nagrody ISCM w Chicago w 1961 roku za *Piece sans titre* na dwa flety – otrzymał także nagrodę Fundacji Kościuszkowskiej w 1977 roku oraz grant National Endowment for the Humanities na utwór z okazji obchodów dwusetlecia Stanów Zjednoczonych w 1976 roku.

Marek Żebrowski

ROMAN RYTERBAND

Born in Łódź, Poland on 2 August 1914, Roman Ryterband came from a well-to-do family of lawyers and musicians. He studied law at the University of Warsaw and piano performance at the Music Academy in Łódź. Composing music already at the age of 12, Ryterband was strongly encouraged by Alexander Glazunov to pursue a musical career, which he did by performing as pianist and composer in Łódź and Warsaw during the mid-1930s.

Touring Western Europe on the eve of World War II, Ryterband was able to take refuge in Switzerland, where he worked as a manual laborer alongside other wartime foreigners interned on Swiss territory. He also completed his PhD studies of musicology at the University of Berne, indulging his passion for studying different languages and cultures, and conducting an extensive research of Slavic, Swiss, Italian, Brazilian, Indian, and Negro folk music traditions. They inspired Ryterband to write a number of works utilizing various native idioms as well as author and deliver numerous lectures and articles on indigenous music traditions throughout his life.

Having married Italian-born Clarissa de Lazari in 1950, Ryterband continued to reside in Berne where he appeared as pianist, composer, conductor and lecturer, earning accolades from such artists as Ernest Ansermet and Artur Schnabel. His two daughters, Astrid and Diana, were born in Switzerland but, by the mid-1950s, Ryterband set his sights on North America. He moved his family to Montreal, where he assumed the post of music director for the classical radio station, CKVL. Just as in Switzerland, Ryterband's years in Canada were marked by his intensive participation in the local musical life, producing concerts, appearing as pianist and conductor, composing a variety of works from classical to popular vein, lecturing at McGill University, and founding his own chamber orchestra.

Ryterband's next move was to Chicago, where he joined the faculty of the Chicago Conservatory College in 1960. Again active as composer and conductor, Ryterband led the Chicago Symphony Orchestra, participated in concerts and conferences of the Chicago chapter of International Society of Contemporary Music, and organized numerous events for the local Polish-American community. Ryterband's cultural contributions were recognized with a 1965 Chicago City Council Outstanding New Citizen of the Year Award.

Eager to explore new horizons and meet new challenges, Ryterband moved his family from Chicago to Palm Springs in 1967, where he spent the remaining twelve years of his life. In addition to composing and performing at various local venues, Ryterband also lectured at California State University in Los Angeles, and served as chairman of the Piano Teachers of the Desert Association as well as music director for the Presbyterian Community Church of Palm Desert and Temple Sinai of the Desert in Cathedral City. He also founded and directed the annual Palm Springs Festival of Music and Art, bringing many operatic, ballet and orchestral performances for the local audiences. Diagnosed with cancer, Roman Ryterband died in Palm Springs on 17 November 1979.

Over forty years after his death, Roman Ryterband's music remains largely unknown, especially in his native Poland, perhaps because he spent most of his creative life abroad. Ryterband's

musical language represents a cross-pollination of early twentieth century modernists like Debussy and Britten with a robust admixture of folk elements present in the works of Bartók, Copland, or Kodály. Although his career as a composer began with a few short piano works and some popular songs in Poland in the late 1930s, Ryterband came into his own during the World War II years spent in Switzerland. There he completed several large-scale solo piano cycles (*24 Variations on a Folk Song*, *Suite Polonaise*, and *Three Preludes*) and a number of solo and chamber works for harp (*Two Images*, *Sonata for Harp and Two Flutes*, *Sonata breve* and *Trois Ballades hébraïques*), as well as many vocal works, choral cantatas and compositions for saxophone and piano.

Although most of his catalogue is represented by chamber music (often in interesting combinations of instruments), Ryterband also penned a few large-scale orchestral works, including *Jubilate Deo* for soloists, orchestra, organ and men's and boys' choirs (1949), symphonic poems *Vida Heroica* (1953) and *Russian Rhapsody* (1962), as well as orchestral ballet music *Tableaux of Laguna* (1976) and *Heracles and the Argonauts* (1978). Folk and religious music add further diversity to Roman Ryterband's opus with such entries as *Three Hebrew Songs* for voice and piano (1938), *Song of the Slavonic Plains* for violin and piano (1944), *Rhapsodia helvetica* for trombone and piano (1948), and several songs based on Negro

spirituals (*The Gospel's Mah Religion, Yo' Serbant, So Sing-So Play, Trusty Jim*), as well as a number of psalm settings (*Pray for the Peace of Jerusalem, Raise Your Heads, O Gates*) and settings of traditional texts and poetry in Hebrew, Polish, French and German.

The winner of several awards, including the First Prize at ISCM Chicago in 1961 for *Piece sans titre* for two flutes, Ryterband also received the Kosciuszko Foundation 1977 Award and a grant from the National Endowment of the Humanities for a work celebrating American Bicentennial celebrations in 1976.

Marek Żebrowski

WOJCIECH STĘPIEŃ

Kompozytor, teoretyk muzyki i muzykolog, urodził się 21 października 1977 roku w Chorzowie. W latach 1992–1993 kształcił się prywatnie u Edwarda Bogusławskiego. Po ukończeniu Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Grzegorza Fitelberga w Chorzowie studiował teorię muzyki (dyplom z wyróżnieniem w 2002 roku)

oraz kompozycję w klasie Eugeniusza Knapika (dyplom z wyróżnieniem za *Koncert wiolonczelowy* w 2005 roku) w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Pracę doktorską z zakresu muzykologii, pisaną pod kierunkiem prof. Eero Tarastiego, obronił na Uniwersytecie w Helsinkach w 2010 roku. W 2019 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie teorii muzyki w macierzystej uczelni.

Laureat licznych nagród i stypendiów, m.in. wyróżnienia w Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim im. Andrzeja Krzanowskiego Alkagran w 1994 roku, dwukrotne stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stypendiów fińskich fundacji Pro Musica Foundation, Niilo Helanderin Foundation i CIMO oraz III nagrody w IV Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim „Fide et Amore” w Żorach w 2019 roku. W 2004 roku jego praca magisterska zdobyła I nagrodę w XIV Ogólnopolskim Konkursie Prac Magisterskich Absolwentów Akademii Muzycznych.

W roku akademickim 2022/2023 otrzymał prestiżowe stypendium Fulbrighta, które umożliwiło mu realizację autorskiego projektu badawczego w Herb Alpert School of Music na University of California, Los Angeles. W 2024 roku, wspólnie z pisarką i librecistką Amandą Hollander, uzyskał stypendium The Huntington Library w Pasadenie, prowadząc kwerendę w archiwum Christophera Isherwooda, co zaowocowało ukończeniem opery *A Single Man*.

Twórczość kompozytorska Wojciecha Stępnia koncentruje się wokół muzyki dramatycznej i pieśni. Po okresie intensywnego zainteresowania muzyką liturgiczną w czasie studiów (m.in. *Missa Domus Dei* [2002–2003], *Pieśni liturgiczne* [2003–2004], *Hymny brewiarzowe* [2004]) nastąpił twórczy kryzys, który skierował go ku muzykologii. Do komponowania powrócił po jedenastu latach. W 2019 roku, dzięki wsparciu Aleksandra Nowaka oraz Związku Kompozytorów Polskich, powstała jego pierwsza opera *Czarne lustro* do libretta Małgorzaty Sikorskiej-Miszczuk, zrealizowana w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie” Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca. Zainteresowanie średniowieczem zaowocowało monodramem *Five Letters to the Beautiful Knight* – cyklem pieśni na baryton i violę da gamba. Kolejnym ważnym dziełem jest semi-opera *Captain Who* do angielskiego libretta Pawła Jędrzejko, powstała w ramach stypendium twórczego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2022 roku. Druga opera kameralna, *A Single Man* (2023–2024), oparta na powieści Christophera Isherwooda, uzyskała wsparcie The Christopher Isherwood Foundation i miała swoją premierę w Los Angeles w 2025 roku. Utwory kompozytora były wykonywane w Polsce, Stanach Zjednoczonych, na Łotwie, w Austrii oraz Maroku.

Jako muzykolog i teoretyk muzyki opublikował dwie książki: *The Sound of Finnish Angels. Musical Signification in Five Instrumental Compositions*

by Einojuhani Rautavaara (Pendragon Press, NY 2011) oraz *Le Nouveau Grieg. Tendencje modernistyczne w twórczości Edvarda Griega na przykładzie opp. 54, 66 i 72* (Katowice, 2019).

Od 2008 roku związany jest z Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, gdzie od 2024 roku pracuje na stanowisku profesora uczelni. Od 2024 roku prowadzi również zajęcia w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jest członkiem związanym Związku Kompozytorów Polskich.

Strona kompozytora: wojciechstepien.com

WOJCIECH STĘPIEŃ

A composer, music theorist, and musicologist, was born on October 21, 1977, in Chorzów, Poland. In 1992–1993, he studied privately with Edward Bogusławski. After graduating from the Grzegorz Fitelberg State Music School of the First and Second Degree in Chorzów, he pursued studies in music theory (earning a diploma with distinction in 2002) and in composition under Eugeniusz Knapik (receiving a distinction for his *Cello Concerto* in 2005) at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice. He earned his PhD in musicology at the University of Helsinki in 2010, under the supervision of Professor Eero Tarasti. In 2019,

he obtained his postdoctoral degree (habilitation) in music theory from his alma mater.

He is the recipient of numerous awards and scholarships, including a distinction at the Andrzej Krzanowski National Composition Competition Alkagran in 1994, two scholarships from the Polish Ministry of Culture and National Heritage, grants from Finnish foundations such as Pro Musica Foundation, Niilo Helanderin Foundation, and CIMO, as well as Third Prize in the 4th International Composition Competition “Fide et Amore” in Żory in 2019. In 2004, his master’s thesis in music theory won First Prize in the 14th National Competition for Master’s Theses by Graduates of Polish Music Academies.

In the academic year 2022/2023, he was awarded a prestigious Fulbright scholarship, which enabled him to carry out an original research project at the Herb Alpert School of Music, University of California, Los Angeles (UCLA). In 2024, together with writer and librettist Amanda Hollander, he received a fellowship from The Huntington Library in Pasadena, conducting archival research in the collections of Christopher Isherwood, research that contributed to the completion of the opera *A Single Man*.

Wojciech Stępień’s compositional work focuses on dramatic music and art songs. After a period of intense interest in liturgical music during his studies, resulting in works such as *Missa Domus Dei* (2002–2003), *Liturgical Songs* (2003–2004), and

Breviary Hymns (2004), he experienced a creative crisis that led him toward musicology. He returned to composition eleven years later. In 2019, with the support of Aleksander Nowak and the Polish Composers' Union, he composed his first opera, *Czarne lustro* [*Black Mirror*], to a libretto by Małgorzata Sikorska-Miszczuk, commissioned through the "Composers' Commissions" program of the National Institute of Music and Dance. His interest in the medieval period inspired the monodrama *Five Letters to the Beautiful Knight*, a cycle of songs for baritone and viola da gamba. Another significant work is the semi-opera *Captain Who*, set to an English libretto by Paweł Jędrzejko, composed with the support of a creative grant from the Ministry of Culture and National Heritage in 2022. His second chamber opera, *A Single Man* (2023–2024), based on the novel by Christopher Isherwood, was supported by The Christopher Isherwood Foundation and premiered in Los Angeles in 2025. His compositions have been performed in Poland, the United States, Latvia, Austria, and Morocco.

As a musicologist and theorist, he has published two books: *The Sound of Finnish Angels. Musical Signification in Five Instrumental Compositions by Einojuhani Rautavaara* (Pendragon Press, NY 2011) and *Le Nouveau Grieg. Modernist Tendencies in the Music of Edvard Grieg as Exemplified by opp. 54, 66, and 72* (Katowice, 2019).

Since 2008, he has been affiliated with the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice,

where he has held the position of university professor since 2024. He also teaches at the Institute of Music at Jan Kochanowski University in Kielce. He is a member of the Polish Composers' Union.

Composer's website: wojciechstepien.com

Justyna RECZENIEDI – śpiewaczka urodzona w Warszawie, polonistka, doktor habilitowana sztuk muzycznych w dyscyplinie wokalistyka. Ostatnia uczennica Bogny Sokorskiej, zwanej „Słowikiem Warszawy”. Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie śpiewu prof. Zdzisławy Donat (dyplom z wyróżnieniem) oraz Wydziału Filologii Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2004–2017 była solistką Warszawskiej Opery

Kameralnej. Obecnie jest solistką Polskiej Opery Królewskiej oraz profesorem Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jest laureatką konkursów wokalnych w Polsce (I nagroda oraz wiele nagród specjalnych w II Ogólnopolskim Konkursie Wykonawstwa Muzyki Operetkowej i Musicalowej im. Iwony Borowickiej w Krakowie, II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym dla Młodych Sopranów im. Krystyny Jamroz w Busku-Zdroju), w Austrii (III nagroda w Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Nico Dostala w Wiedniu) i we Włoszech (III nagroda w Międzynarodowym Konkursie dla Śpiewaków Operowych w Basciano).

Nagrała dwadzieścia płyt solowych (m.in. dla DUX, EMI Classics, Requiem Records), wśród których znajdują się takie tytuły, jak: *Tam mnie znajdziesz, Najpiękniejsze arie operowe na sopran liryczno-koloraturowy, Szczęśliwi, Między światem a nami, Treny* (z zespołem Con Passione Jerzego Cembrzyńskiego), a także – z Krystianem Adamem Krzeszowiakiem – *Święta z kolędą* (dla EMI Classics), *Co-Opera, Co-Opera Love & Passion* (do poezji Michała Zabłockiego i muzyki Marcina Nierubca), *Anna, Pamięci Anny German, Pamięci Bogny i Jerzego Sokorskich*; ponadto *Pieśni Fryderyka Chopina* (z Marcinem Bronikowskim), *Chamber Music* (pieśni Szymona Kawalli), *Elsner. Chamber Music, Romantic Duets* (z Anną Radziejewską i Krzysztofem Trzaskowskim), *Ryszard Sielicki Songs, Czas kobiet, Kantata romska* oraz

Nędza uszczęśliwiona Macieja Kamieńskiego z Orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie pod dyrekcją Michała Klauzy.

Występowała na deskach Teatru Wielkiego – Opery Narodowej, Opery na Zamku w Szczecinie, Opery Narodowej w Rydze, Teatru Muzycznego w Poznaniu. Współpracuje z filharmoniami i scenami koncertowymi w Polsce i za granicą (Austria, Grecja, Hiszpania, Japonia, Kanada, Litwa, Łotwa, Liban, Niemcy, Turcja, Stany Zjednoczone, Ukraina, Węgry). Kreowała takie role, jak: Gilda w *Rigoletcie* i Violetta Valery w *Traviacie* Verdiego, Despina i Fiordiligi w *Così fan tutte* oraz Cherubin w *Weselu Figara* Mozarta, Eugenia w *Il filosofo di Campagna* Galuppiego, Basia w *Krakowia-kach i góralach* Kurpińskiego, Adela w *Zemście nietoperza* Straussa, Serpina w *La serva padrona* Pergolesiego, Rowan w *Małym kominiarczyku* Brittena, Kasia w *Nędzy uszczęśliwionej* Kamieńskiego i innych. Brała udział w licznych kursach mistrzowskich z maestrą Teresą Żylis-Garą. Od lat pozostaje także pod opieką artystyczną Jagny Sokorskiej-Kwika.

Z powodzeniem porusza się w różnych stylach muzycznych: od opery i oratorium, poprzez pieśń, operetkę, musical, muzykę filmową, aż po poezję śpiewaną.

Jest autorką biografii swojej mastry *Bogna Sokorska. Życie i kariera Słowika Warszawy – wspomnienie* oraz monografii wybitnego tenora Stanisława Gruszczyńskiego. Jest także twórczynią

projektu *Baby Opera – Operowe zwierzaki*, serii pluszowych maskotek, śpiewających jej głosem muzykę klasyczną dla dzieci 0+, opracowanych z myślą o wspomaganiu ich rozwoju. Została odznaczona odznaką honorową Zastużony dla Kultury Polskiej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz brązowym Medalem Zastużony Kulturze Gloria Artis.

Justyna RECZENIEDI is a Warsaw-born singer and Polish philologist with a postdoctoral degree in vocal studies. She was the last pupil of Bogna Sokorska, known as the “Warsaw Nightingale.” Reczeniedi graduated with honours from the singing class of Zdzisława Donat at the Chopin University of Music in Warsaw and from the Faculty of Polish Studies at the University of Warsaw. From 2004 to 2017 she was a soloist with the Warsaw Chamber Opera. She is currently a soloist with the Polish Royal Opera and a professor at Jan Kochanowski University in Kielce.

Her accolades in singing competitions include the 1st prize and numerous special awards at the 2nd National Iwona Borowicka Competition for Operetta and Musical Performers in Cracow and the 2nd prize at the Krystyna Jamroz National Voice Competition for Young Sopranos in Busko-Zdrój. Internationally, she has won the 3rd prize at the International Nico Dostal Voice Competition in Vienna, Austria, and the 3rd prize

at the International Concorso ArteinCanto – Città di Basciano for opera singers in Italy.

Her discography comprises twenty solo albums, released, among others, by DUX, EMI Classics, and Requiem Records, including *You'll Find Me There*, *The Most Beautiful Operatic Arias for a Lyrical Coloratura Soprano*, *The Lucky Ones*, *Between Us and the World*, *Threnodies* (with Jerzy Cembrzyński's Con Passione ensemble), as well as – with Krystian Adam Krzeszowiak – *Christmas with Carols* (for EMI Classics), *Co-Opera*, *Co-Opera Love & Passion* (Marcin Nierubiec's settings of poems by Michał Zabłocki), *Anna. To the Memory of Anna German*, and *In Memory of Bogna and Jerzy Sokorski*. Further titles include *Fryderyk Chopin's Songs* (with Marcin Bronikowski), *Chamber Music* (songs by Szymon Kawalla), *Elsner Chamber Music*, *Romantic Duets* (with Anna Radziejewska and Krzysztof Trzaskowski), *Ryszard Sielicki Songs*, *Czas kobiet / The Time of Women*, *Roma Cantata*, and *Poverty Made Happy*, an opera by Maciej Kamiński recorded with the Polish Radio Orchestra in Warsaw under the baton of Michał Klauza.

Reczeniedi has appeared at the Teatr Wielki – Polish National Opera, the Opera at the Castle in Szczecin, the Latvian National Opera in Riga, and the Music Theatre in Poznań, as well as with philharmonic institutions and on concert stages in Poland, Austria, Greece, Spain, Japan, Canada, Lithuania, Latvia, Lebanon, Germany, Turkey, the United States, Ukraine, and Hungary. She has

sung such roles as Gilda in *Rigoletto* and Violetta Valéry in *La traviata* by Verdi; Despina and Fior-diligi in *Così fan tutte* and Cherubino in *Le nozze di Figaro* by Mozart; Eugenia in Galuppi's *Il filosofo di campagna*; Basia in Kurpiński's *The Cracovians and the Highlanders*; Adele in Johann Strauss's *Die Fledermaus*; Serpina in Pergolesi's *La serva padrona*; Rowan in Britten's *The Little Sweep*; and Kasia in Kamiński's *Poverty Made Happy*, among others.

She has attended numerous masterclasses with Maestra Teresa Żylis-Gara and, for many years, has worked under the artistic supervision of Jagna Sokorska-Kwika.

Reczeniedi successfully performs in many genres and styles, ranging from opera and oratorio to art song, operetta, musical, film music, and sung poetry.

She is the author of a biography of her teacher, *Bogna Sokorska. The Life and Career of the Warsaw Nightingale: A Personal Tribute*, and of a monograph devoted to the outstanding tenor Stanisław Gruszczyński. She has created the *Baby Opera – Operowe zwierzęta* [Opera Animals] project: a series of plush toy animals that sing classical music in her own voice, designed to support the development of children from birth (0+). The artist's accolades include the Decoration of Honour Meritorious for Polish Culture, the Medal of the National Education Commission, and the Bronze Medal for Merit to Culture – Gloria Artis.

Mateusz STRZELECKI urodził się w roku 1989. Ukończył z wyróżnieniem Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Naukę kontynuował na Universität der Künste w Berlinie u wybitnego, polskiego skrzypka – pierwszego koncertmistrza Deutsche Oper – prof. Tomasa Tomaszewskiego. W roku 2022 otrzymał stopień doktora sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne nadany mu przez Akademię Muzyczną im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Uczestniczył w licznych mistrzowskich kursach skrzypcowych w Polsce, Niemczech i Belgii u takich profesorów, jak: Piotr Janowski, Adam Korniszewski, Claude Lelong, Igor Malinowsky oraz Rebekka Hartmann.

Z jego działalności artystycznej należy wymienić występy, jako solista, kameralista i członek orkiestr w większości krajów europejskich oraz w USA, Chinach, Japonii, Wietnamie, Rosji i na Tajwanie.

Za swoje osiągnięcia był nagradzany stypendiami naukowym Rektorów UMFC w Warszawie oraz Akademii Muzycznej w Łodzi, a także stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Nagrodą Twórczą 2022 przyznaną przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. W 2025 roku otrzymał Świętokrzyską Nagrodę Kultury.

W roku akademickim 2019/2020 odbywał staż na wydziale muzycznym nowojorskiego Queens College jako stypendysta Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta. Od października 2021 roku pełnił honorową funkcję Ambasadora Programu Fulbrighta w Polsce. Jest także recenzentem wniosków stypendialnych.

Obecnie jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Muzyki na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz w Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach.

Violinist **Mateusz STRZELECKI** (b. 1989), graduated with honors from the Department of Instrumental and Educational Studies at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw. He continued his education at the Universität der Künste in Berlin in the class of an outstanding Polish violinist and concertmaster of the Deutsche Oper, Professor Tomasz Tomaszewski. Having completed doctoral studies at the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź, in 2022 he was awarded the academic degree of a PhD in Fine Arts for his doctoral dissertation on the chamber works for violin and piano by Polish émigré composer, Karol Rathaus.

Mateusz Strzelecki participated in numerous violin master classes in Poland, Germany and Belgium with such eminent artists as Rebekka Hartmann, Piotr Janowski, Adam Korniszewski, and Claude Lelong. His artistic accomplishments include solo, chamber and orchestral performances in most European countries as well as in Russia, China, Japan, Vietnam, Taiwan and the United States.

Strzelecki is the recipient of scholarships granted by the Rectors of the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw and Academy of Music in Łódź, as well as the Ministry of Science and Higher Education and the Ministry of Culture and National Heritage. In 2025 he received the Świętokrzyska Culture Award.

During the Academic Year 2019/2020, Strzelecki was a recipient of the Fulbright Junior

Research Award and completed his grant as a visiting research fellow at The Queens College – Aaron Copland School of Music in New York. Since October 2021, he has served as one of the Polish Ambassadors of the Fulbright Scholarship Program.

Together with pianist Andrzej Ślązak, Mateusz Strzelecki recorded five CDs, including music by Lili Boulanger, Józef Koffler, Roman Padlewski, Karol Rathaus, Henryk Wars, and Aleksander Tansman. These recordings were released between 2018 and 2025 on the Requiem Records and Paladino Music labels. Reviewing their Dedication CD, Adam Baruch observed that, “Both instrumentalists heard on this album are sophisticated performers and masters of their instruments, which becomes immediately apparent from the opening notes. Their superb teamwork makes even the most complex parts of the compositions present on this album [...] sound coherent and effortless [...] which of course is admirable.”

Mateusz Strzelecki is professionally affiliated with the Faculty of Arts at the Jan Kochanowski University in Kielce since the 2021/2022 academic year. Since the 2022/2023 artistic season, he has also been a member of the Symphony Orchestra of the Oskar Kolberg Świętokrzyska Philharmonic in Kielce.

Mariusz BARSZCZ – klarncista i pedagog, urodzony w Kielcach. Tam ukończył Państwową Szkołę Muzyczną, a następnie Akademię Muzyczną w Łodzi w klasie klarnetu Ryszarda Ryczła, uzyskując dyplom z wyróżnieniem w 1996 roku. W latach 1994–2001 doskonalił swoje umiejętności pod kierunkiem Alojzego Szulca w Warszawie. Stypendysta Ministra Kultury i Sztuki. Ukończył

studia podyplomowe z zakresu „Menadżer Kultury” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Brał udział w międzynarodowych kursach klarnetowych, m.in. w Jastrzębiu-Zdroju oraz na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie doskonalił swoje umiejętności pod kierunkiem francuskiego klarncisty Florenta Héau.

Zdobywca I nagrody i Grand Prix I Ogólnopolskiego Festiwalu Klarnetowego w Piotrkowie Trybunalskim w kategorii klarnetowych zespołów kameralnych, a także wyróżnienia w kategorii solistów.

W jego dorobku artystycznym znajdują się liczne nagrania płytowe – w tym prawykonania – oraz audycje zrealizowane dla Polskiego Radia i Telewizji. Swoje utwory dedykowali mu tacy kompozytorzy, jak Krzysztof Grzeszczak, Jerzy Mądrawski, Łukasz Woś i Wojciech Stępień.

Regularnie występuje na wielu festiwalach muzycznych, m.in. na Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym im. Krystyny Jamróz w Busku-Zdroju oraz Międzynarodowym Sympozjum Saksofonowo-Klarnetowym „Nowe Pryzmaty”.

Od 2008 roku współtworzy zespół kameralny Alla Vienna, z którym koncertuje, realizując różnorodne projekty muzyczne. Jednym z najbardziej znanych jest widowisko *Muzyka zespołu Queen symfonicznie*, cieszące się ogromną popularnością. Zespół ma już na swoim koncie ponad 350 koncertów w Polsce i za granicą. Z formacją Alla Vienna kilkakrotnie występował w prestiżowych europejskich

salach koncertowych, takich jak sala Gewandhaus Orchester w Lipsku, Mozarteum w Salzburgu czy Großer Saal Wiener Konzerthaus. Od 1996 roku pracuje jako muzyk solista w Orkiestrze Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach. Od 2015 roku współtworzy powołaną z inicjatywy Jana Niedźwieckiego Hollytódzką Orkiestrę Filmową.

Prowadzi klasę klarnetu w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach. W 2012 roku uzyskał stopień doktora sztuk muzycznych w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, gdzie od tego czasu prowadzi klasę klarnetu. W styczniu 2019 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego. Prowadzi warsztaty i wykłady podczas krajowych i międzynarodowych konferencji naukowo-artystycznych, m.in. w ramach Międzynarodowego Festiwalu Klarnetowego Clarimania, gdzie szczególnie uwagę poświęca promocji polskiej twórczości klarnetowej XX i XXI wieku. Jest współtwórcą Świętokrzyskiego Festiwalu Klas Instrumentów Dętych Szkół Muzycznych I i II stopnia. Nagradzany za osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w pracy z młodzieżą. Jako ekspert Centrum Edukacji Artystycznej regularnie zapraszany jest do udziału w pracach jury ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów muzycznych.

W 2020 roku, nakładem wydawnictwa Polihymnia, opublikował książkę pt. *Różnorodność stylistyczna a zagadnienia interpretacyjne*

i wykonawcze w utworach polskiej muzyki klarnetowej drugiej połowy XX wieku, która w 2021 roku została uznana przez Kapitułę Konkursu „Muzyczne Orły” za wybitne osiągnięcie w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

Został uhonorowany Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę, przyznanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W październiku 2021 roku został odznaczony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Odznaką Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. W 2025 roku wraz z pianistą Michałem Rotem jako pierwszy polski wykonawca nagrał i opublikował monograficzny album z kameralną muzyką Maxa Regera na klarnet i fortepian.

Mariusz BARSZCZ – clarinetist and pedagogue, Mariusz Barszcz was born in Kielce, where he completed his early music education at the State Music School. He went on to graduate with distinction in 1996 from the Academy of Music in Łódź, where he studied clarinet under Ryszard Ryczel. Between 1994 and 2001, he continued to refine his artistry under the guidance of Alojzy Szulc in Warsaw. He is a recipient of a scholarship from the Polish Ministry of Culture and Art and completed postgraduate studies in Cultural Management at the SGH Warsaw School of Economics.

He has participated in numerous international clarinet masterclasses, including sessions in

Jastrzębie-Zdrój and at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, where he worked under the mentorship of French clarinetist Florent Héau.

He was awarded First Prize and the Grand Prix at the inaugural National Clarinet Festival in Piotrków Trybunalski in the chamber ensemble category, and received a distinction in the soloist category.

His artistic portfolio includes a number of recordings – several of them premiere performances – as well as broadcasts for Polish Radio and Television. Contemporary composers such as Krzysztof Grzeszczak, Jerzy Mądravski, Łukasz Woś, and Wojciech Stępień have dedicated works to him.

He regularly performs at music festivals, including the Krystyna Jamroz International Music Festival in Busko-Zdrój and the International Saxophone and Clarinet Symposium „Nowe Przymoty.”

Since 2008, he has been a member of the chamber ensemble Alla Vienna, with which he performs widely in a variety of musical projects. One of the ensemble's most acclaimed productions is *Queen Symphonically*, a symphonic tribute to the legendary rock band, which has enjoyed immense popularity. The group has performed over 350 concerts across Poland and abroad, including appearances at prestigious venues such as the Gewandhaus in Leipzig, the Mozarteum in Salzburg, and the Großer Saal of the Wiener Konzerthaus.

Since 1996, he has served as solo clarinetist with the Oskar Kolberg Świętokrzyska Philharmonic in Kielce. In 2015, he became a founding member of the HollyŁódź Film Orchestra, initiated by Jan Niedźwiecki.

He teaches clarinet at the Ludomir Różycki State Music School Complex in Kielce. In 2012, he earned a doctoral degree in musical arts from the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź, where he has since taught clarinet. In January 2019, he received the degree of Doctor Habilitated.

He is an active lecturer and workshop leader at both national and international academic-artistic conferences, including the International Clarinet Festival *Clarimania*, where he has been particularly committed to promoting Polish clarinet music of the 20th and 21st centuries.

He is a co-founder of the Świętokrzyski Festival of Wind Instrument Classes for Primary and Secondary Music Schools and has received multiple awards for excellence in music education and mentorship. As an expert for Poland's Centre for Artistic Education, he is frequently invited to serve on juries for both national and international music competitions.

In 2020, he published a book with Polihymnia titled *Stylistic Diversity and Interpretive and Performance Issues in Polish Clarinet Music of the Second Half of the 20th Century*, which was recognized in 2021 by the jury of the “Muzyczne Orły” (Musical

Eagles) competition as an outstanding achievement in the field of musical arts.

He has been honored with the Bronze Medal for Long Service awarded by the President of the Republic of Poland, and in October 2021 he received the Honorary Badge of Merit for Polish Culture from the Minister of Culture, National Heritage, and Sport. In 2025, together with pianist Michał Rot, he became the first Polish performer to record and release a monographic album featuring Max Reger's chamber music for clarinet and piano.

Andrzej ŚLĘZAK – pianista, pedagog i badacz, od 2021 roku profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Już jako sześciolatek rozpoczął edukację muzyczną, by następnie studiować w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi w klasie prof. Tadeusza Chmielewskiego, gdzie w 2010 roku uzyskał dyplom magistra sztuki. W 2014 roku obronił doktorat, a w 2019 otrzymał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych.

Jego aktywność artystyczna koncentruje się zarówno na muzyce dawnej, jak i współczesnej, zyskując uznanie w Polsce i za granicą. Koncertował

m.in. Austrii, Chinach, Czechach, Japonii, Kanadzie, Łotwie, Niemczech, Norwegii, Portugalii, Stanach Zjednoczonych (Los Angeles, Nowy Jork, Kansas, Seattle, Waszyngton), na Tajwanie oraz we Włoszech. Regularnie prowadzi wykłady i warsztaty mistrzowskie (m.in. na University of Southern California, West Liberty University, University of Calgary, Kansas State University, Queens College w Nowym Jorku, University in Qingdao), a jego działalność organizacyjna obejmuje współtworzenie międzynarodowych festiwali muzycznych (takich jak I Festiwal Muzyki Polskiej na Tajwanie) oraz udział w jury konkursów pianistycznych (m.in. International Gloria Artis Music Competition w Wiedniu, The Twelfth Annual Kathryn Gawartin Chopin Competition w Los Angeles, IV Festiwal Muzyki Nadzwyczajnej w Busku-Zdroju, Konkurs Młodych Pianistów Nad Kamienną).

Jako pianista zarejestrował dziesięć albumów, obejmujących twórczość m.in. Józefa Kofflera, Zygmunta Krauzego, Jerzego Mądrowskiego, Romana Palestra, Karola Rathausa, Władysława Szpilmana, Aleksandra Tansmana, a także muzykę filmową polskich kompozytorów Hollywood (Bronisław Kaper, Henryk Wars). Znaczną część jego fonograficznego dorobku stanowią wybitne dzieła literatury fortepianowej – począwszy od *Wariacji Goldbergowskich* i *Die Kunst der Fuge* Johanna Sebastiana Bacha, poprzez *Święto wiosny* Igora Strawińskiego, po utwory Erika Satie, Lili Boulanger czy Simeona ten Holta. Jego płyty były wielokrotnie nagradzane

i recenzowane w renomowanych periodykach (m.in. „Ruch Muzyczny”, „Stringendo”, „Piano Magazine”, „KlikMag”, „Muzyczne Orły”).

Ważnym elementem dorobku profesora Ślązaka jest działalność wydawnicza i redakcyjna, prowadzona we współpracy z Polskim Wydawnictwem Muzycznym (PWM) oraz wydawnictwami *Ars musica* i *Polihymnia*. Przygotował m.in. edycje fortepianowych partii kompozycji Romana Padlewskiego (*Berceuse* na skrzypce i fortepian) oraz Romana Palestra (*Sonata* na dwoje skrzypiec i fortepian), których partytury odkryto dzięki współpracy Strzelecki/Ślżzak Duo. Już wkrótce nakładem PWM ukażą się również partytury utworów Romana Ryterbanda i Karola Rathausa, opracowane przez ten zespół. Jest ponadto inicjatorem i autorem czterotomowej serii „Twórczość kompozytorów świętokrzyskich”, obejmującej krytyczne opracowania oraz redakcje i opracowania nutowe kompozytorów związanych z regionem. Część tych kompozycji powstała na zamówienie Andrzeja Ślżzaka i jest jemu dedykowana. Wydawnictwa te w istotny sposób przyczyniają się do przywracania i popularyzowania rzadko wykonywanych polskich dzieł, stanowiąc zarazem cenny wkład w dokumentowanie narodowego dziedzictwa muzycznego.

Zaangażowanie profesora Ślżzaka w promocję polskiej kultury muzycznej zostało uhonorowane licznymi nagrodami i wyróżnieniami, m.in. Nagrodą Kulturalną Marszałka Województwa

Świętokrzyskiego, Nagrodą Rektora UJK za osiągnięcia naukowe, Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2020) oraz Stypendium Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta (2023). Od 2017 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, a od 2023 należy do Stowarzyszenia Polskich Artystów Kameralistów. Obecnie wykłada na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, gdzie od 2020 roku pełni funkcje kierownicze. Jego działalność naukowa i artystyczna – prowadzona zarówno w kraju, jak i za granicą – stanowi znaczący wkład w propagowanie polskiej kultury muzycznej na arenie międzynarodowej.

Andrzej ŚLĄZAK is a pianist, educator, and researcher, and since 2021 a professor at Jan Kochanowski University in Kielce. He began his musical education at the age of six, later studying at the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź under Professor Tadeusz Chmielewski, where in 2010 he obtained a Master of Arts degree. In 2014, he defended his doctoral dissertation, and in 2019 he received a postdoctoral degree (habilitation) in the field of musical arts.

His artistic activity spans both early and contemporary music, earning him recognition in Poland and abroad. He has performed in England, Austria, China, the Czech Republic, Canada, Germany, Norway, Portugal, the United States (Los

Angeles, New York, Kansas, Seattle, Washington), Taiwan, and Italy. He regularly gives lectures and masterclasses (including at the University of Southern California, West Liberty University, the University of Calgary, Kansas State University, Queens College in New York, and the university in Qingdao), and his organizational activities include co-creating international music festivals (such as the First Festival of Polish Music in Taiwan) and serving on the juries of piano competitions (including the International Gloria Artis Music Competition in Vienna, the Twelfth Annual Kathryn Gawartin Chopin Competition in Los Angeles, the 4th Festival of Extraordinary Music in Busko-Zdrój, and the Young Pianists' Competition on the Kamienna River).

As a pianist, he has recorded ten albums featuring works by, among others, Józef Koffler, Zygmunt Krauze, Jerzy Mądrowski, Roman Palester, Karol Rathaus, Władysław Szpilman, and Aleksander Tansman, as well as film music by Polish Hollywood composers (Bronisław Kaper, Henryk Wars). A significant part of his discography consists of major piano repertoire – ranging from Johann Sebastian Bach's *Goldberg Variations* and *The Art of Fugue*, through Igor Stravinsky's *The Rite of Spring*, to the music of Erik Satie, Lili Boulanger, and Simeon ten Holt. His recordings have received multiple accolades and have been reviewed in renowned publications such as "Ruch Muzyczny," "Stringendo," "Piano Magazine," "ClikMag," and „Muzyczne Orły."

A vital element of Professor Ślązak's achievements is his publishing and editorial work in collaboration with Polskie Wydawnictwo Muzyczne (PWM) and the Ars musica and Polihymnia publishing houses. Among other projects, he has prepared piano editions of works by Roman Padlewski (*Berceuse* for violin and piano) and Roman Palester (*Sonata* for two violins and piano), whose scores were discovered thanks to the cooperation of the Strzelecki/Ślązak Duo. Soon, PWM will also publish scores of compositions by Roman Ryterband and Karol Rathaus, edited by this ensemble. Additionally, he is the initiator and author of a four-volume series, *Twórczość kompozytorów świętokrzyskich* [The Works of Świętokrzyskie Composers], which includes critical studies and editorial work on the scores of composers connected with this region. Some of these pieces were commissioned by Andrzej Ślązak and are dedicated to him. These publications significantly contribute to the revival and promotion of rarely performed Polish works, while also making a valuable contribution to documenting the nation's musical heritage.

Professor Ślązak's commitment to promoting Polish musical culture has been honored with numerous awards and distinctions, including the Cultural Award of the Marshal of the Świętokrzyskie Voivodeship, the Rector's Award of Jan Kochanowski University for scholarly achievements, a scholarship from the Ministry of Culture and

National Heritage (2020), and a scholarship from the Polish-U.S. Fulbright Commission (2023). Since 2017, he has been a member of the Polish Society for Contemporary Music, and since 2023 he has belonged to the Association of Polish Chamber Musicians. He currently lectures at Jan Kochanowski University in Kielce, where he has held managerial positions since 2020. His scholarly and artistic activities – carried out both in Poland and abroad – represent a significant contribution to the promotion of Polish musical culture on the international stage.

RYTERBAND \ STĘPIEŃ
NIGHT SHADOWS

Roman RYTERBAND (1914–1979)

Three Hebrew Songs for high voice and piano

Trzy pieśni hebrajskie na wysoki głos i fortepian (1938)*

- ① *Natof Natfa Ha-Dim'a* [Łza sączy się kropla po kropli | A Lonely Tear Softly Fell]
(słowa: | lyrics by Chaim Nachman Bialik) / 3:33
- ② *Shoshan La-Shoshana* [Lilia dla Lili | A Lily for Lily]
(słowa: | lyrics by Saul Tchernichovsky) / 1:21
- ③ *Nagila, Nit'alsa Ba-Ahavim* [Rozradujmy się w mitosnym uniesieniu
Come Gladly, with Delight in Our Love] (słowa: | lyrics by Saul Tchernichovsky) / 2:24
- ④ **Nocturn es-moll** na fortepian solo
Nocturne in E-flat minor for solo piano (1941) / 5:42

Trois Ballades Hébraïques pour violon et piano

Trzy ballady hebrajskie na skrzypce i fortepian

Three Hebrew Ballads for violin and piano (1946)

- ⑤ *Le Rêveur* [Marzyciel | The Dreamer] / 3:52
- ⑥ *Le Maître joyeux* [Radosny nauczyciel | The Joyful Teacher] / 2:12
- ⑦ *Berceuse* [Kołysanka | Lullaby] / 5:18

Fünf deutsche Lieder für hohe Stimme und Klavier

Pięć pieśni niemieckich na wysoki głos i fortepian

Five German Songs for high voice and piano (1948–1953)*

- 8 *Sommerbild* [Róża i motyl | Rose and Butterfly]
(słowa: | lyrics by Friedrich Hebbel) (1948) / 1:55
- 9 *Mondnacht* [Księżycowa noc | Moonlit Night]
(słowa: | lyrics by Joseph von Eichendorff) (1948) / 2:11
- 10 *Ein Stäubchen Fällt* [Opada pyłek | A Speck Falls]
(słowa: | lyrics by Otto Zinniker) (1953) / 2:22
- 11 *Vereinsamt steh Ich da* [Stoję samotny | I Stand Alone]
(słowa: | lyrics by Otto Zinniker) (1953) / 2:55
- 12 *Konzert für Tulipan* [Koncert dla tulipana | Concert for Tulip]
(słowa: | lyrics by Henri Linth) (1948) / 2:31

Two American Songs

for soprano and piano (lyrics by Lewis S. Palen)

Dwie pieśni amerykańskie

na sopran i fortepian (słowa: Lewis S. Palen) (1958?–1960?)*

- 13 *A Lullaby* [Kołysanka] (1958?) / 2:34
- 14 *Carnelian Roses* [Róże karneolu] (1960?) / 2:31

Wojciech STĘPIEŃ (ur. | b. 1977)

A Day of a Single Man for solo piano

Dzień samotnego mężczyzny na fortepian solo (2024)*

- 15 *Morning in Santa Monica Canyon* [Poranek w Kanionie Santa Monica] / 4:20
- 16 *Driving at 10 Freeway* [Jazda autostradą 10] / 2:52
- 17 *Sunset at Mulholland Drive* [Zachód słońca na Mulholland Drive] / 3:48

Wind Whines for mezzo-soprano and piano (lyrics by James Joyce)

Wiatr wyje na mezzosopran i fortepian (słowa: James Joyce) (2021)*

18 *On the Beach at Fontana* [Na plaży w Fontana] / 3:26

19 *Watching the Needleboats at San Sabba* [Patrząc na ostrodziobe łódzie w San Sabba] / 3:21

20 *She Weeps over Ragoon* [Jej tzy nad Ragoon] / 4:41

Night Shadows for bass clarinet and piano

Nocne cienie na klarnet basowy i fortepian (2025)*

21 I. / 3:15

22 II. / 3:39

23 III. / 4:22

Całkowity czas | Total time: 76:00

* Światowa premiera fonograficzna | World premiere recording

JUSTYNA RECZENIEDI SOPRAN | SOPRANO 1-3, 8-14, 18-20

MATEUSZ STRZELECKI SKRZYPCE | VIOLIN 5-7

MARIUSZ BARSZCZ KLARNET BASOWY | BASS CLARINET 21-23

ANDRZEJ ŚLĄZAK FORTEPIAN | PIANO 1-23

Polecamy również | We also recommend:

DUX 2053/2054

Listen on
Spotify

Listen on
Apple Music

